

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2003

Utgiven i Helsingfors den 18 juni 2003

Nr 477—481

INNEHÅLL

Nr		Sidan
477	Lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning	2167
478	Lag om ändring av gymnasielagen	2173
479	Lag om ändring av lagen om yrkesutbildning	2178
480	Lag om ändring av 11 och 16 § lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning	2183
481	Statsrådets förordning om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen	2185

Nr 477

L a g

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

Given i Helsingfors den 13 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 3 § 2 mom., 14 § 2 och 3 mom., 20 §, 26 § 1 mom., 31 § 1 mom., 36 och 42 §, av dessa 14 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1288/1999, samt
fogas till 15 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 17 § ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., till 18 § ett nytt 2 mom., till 22 § ett nytt 3 mom., till 26 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 29 § nya 2—4 mom., till lagen nya 31 a och 36 a—36 c § som följer:

3 §

Grunder för att ordna utbildning

Utbildningen skall ordnas så att elevernas ålder och förutsättningar beaktas och så att elevernas sunda uppväxt och utveckling främjas.

---

14 §

Timfördelning och grunderna för läroplanen

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i den grundläggande utbildningens olika läroämnen, ämneshelheter, elevhandledningen och annan undervisning som avses i denna lag samt om

---

RP 205/2002
KuUB 18/2002
RSv 302/2002

de centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och skolan och för elevvården och om målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet (grunderna för läroplanen).

I fråga om förskoleundervisningen bereds det beslut som gäller timfördelningen och som avses i 1 mom. av undervisningsministeriet i samråd med social- och hälsovårdsministeriet. I fråga om förskoleundervisningen, elevvården samt samarbetet mellan hemmet och skolan bereds det beslut som gäller grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. av utbildningsstyrelsen i samråd med forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

15 §

Läroplan

Till den del som det i 14 § 3 mom. bestäms om grunderna skall läroplanen utarbetas i samarbete med de myndigheter som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av social- och hälsovården i kommunen. Utbildningsanordnaren skall också bestämma formerna dels för samarbetet mellan hemmet och skolan, dels för elevvården i enlighet med grunderna för läroplanen.

17 §

Specialundervisning

Ett beslut om intagning eller överföring av en elev till specialundervisning enligt 2 mom. skall föregås av diskussioner med elevens vårdnadshavare och, om möjligt, av en psykologisk eller medicinsk undersökning eller social utredning om eleven och hans eller hennes förutsättningar för inläring.

18 §

Särskilda undervisningsarrangemang

Om elevens vårdnadshavare inte har gjort

en framställning om att elevens studier skall ordnas så som avses i 1 mom. eller föreskrivs med stöd av nämnda moment, skall elevens vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörd innan ett beslut fattas. I undervisning för andra än läropliktiga skall eleven på motsvarande sätt ges möjlighet att bli hörd.

20 §

Försök

I försök som ordnas för att utveckla utbildningen eller undervisningen kan avvikelser göras från timfördelningen och grunderna för läroplanen enligt 14 § samt från bestämmelser som gäller

- 1) omfattningen av den undervisning som ges eleven per år och vecka samt av elevens dagliga arbetsmängd,
- 2) tiden för skolstarten, och
- 3) uppflyttning från en årskurs till en annan.

Försökstillstånd beviljas av undervisningsministeriet. Om försöket inte avviker från de bestämmelser som avses i 1 mom. 1—3 punkten eller från timfördelningen, beviljas försökstillståndet av utbildningsstyrelsen.

Försökstillstånd beviljas på ansökan av utbildningsanordnaren. Tillstånd till ett behövligt försök kan beviljas en utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att äventyra elevernas undervisningsrelaterade rättigheter. Om skolor som tillhör flera utbildningsanordnare deltar i samma försök, väljs skolorna ut så att de är så representativa som möjligt i språkligt och regionalt hänseende.

Försökstillstånd kan beviljas för högst tre år och förlängas med högst två år. I försöket iakttas ett program som godkänts av utbildningsstyrelsen.

22 §

Elevbedömning

Om elevens vårdnadshavare inte har gjort en framställning om att eleven skall kvarstanna i årskursen på grund av den allmänna

framgången i skolan, skall vårdnadshavaren beredas tillfälle att bli hörd innan ett beslut fattas.

7 kap.

Läroplikt samt elevens rättigheter och skyldigheter

26 §

Fullgörande av läroplikten

Läropliktiga skall delta i grundläggande utbildning som ordnas med stöd av denna lag eller annars förvärva kunskaper som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs. Den som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. skall delta i förskoleundervisning som ordnas det år läroplikten börjar.

Utbildningsanordnaren skall kontrollera frånvaro när det gäller elever i grundläggande utbildning och underrätta vårdnadshavaren om olovlig frånvaro. Vårdnadshavaren skall se till att den läropliktiga fullgör läroplikten.

29 §

Rätt till en trygg studiemiljö

I samband med att läroplanen utarbetas skall utbildningsanordnaren utarbeta en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasseri samt verkställa planen och övervaka att den iakttas och förverkligas. Utbildningsstyrelsen skall i grunderna för läroplanen ge bestämmelser om hur denna plan skall utarbetas.

Utbildningsanordnaren skall godkänna en ordningsstadga eller utfärda andra ordningsbestämmelser som skolan skall tillämpa i avsikt att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt tryggheten och trivseln i skolsamfundet.

I den ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som är nödvändiga för tryggheten och trivseln i skolsamfundet. Dessutom kan regler utfärdas

om hur skolans egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i skolbyggnaden och på skolområdet.

31 §

Avgiftsfri undervisning

Undervisningen samt läroböcker och andra läromedel, arbetsredskap och arbetsmaterial som behövs vid undervisningen är avgiftsfria för eleverna. Handikappade elever och andra elever i behov av särskilt stöd har dessutom rätt att avgiftsfritt få sådana tolknings- och biträdestjänster, övriga undervisningstjänster, särskilda hjälpmedel samt tjänster som ordnas med stöd av 39 § vilka är en förutsättning för att de skall kunna delta i undervisningen.

31 a §

Elevvård

En elev har rätt att avgiftsfritt få den elevvård som behövs för att han eller hon skall kunna delta i undervisningen. Elevvården avser att främja och upprätthålla elevens studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välfärd och understödande verksamheter.

Elevvården omfattar elevvård i enlighet med en läroplan som godkänts av utbildningsanordnaren samt sådana elevvårdstjänster som i folkhälsolagen (66/1972) avses med skolhälsovård och i barnskyddslagen (683/1983) avses med stöd vid fostran.

Utbildningsanordnaren skall se till att nödvändig elevvård ordnas för en elev som på grund av sitt uppförande fått ett sådant disciplinärt straff som avses i 36 § 1 mom. eller förvägrats undervisning för den återstående arbetsdagen med stöd av 36 § 2 mom. Eleven får inte lämnas utan tillsyn efter åtgärder som avses i 36 § 2 och 3 mom.

36 §

Disciplin

En elev som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk kan ges högst två timmars

kvarsittning eller en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om en elev fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter att ha fått kvarsittning eller en skriftlig varning, kan eleven avstängas för högst tre månader. Skriftlig varning och avstängning för viss tid är disciplinära straff.

En elev som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en skoltillställning.

En elev kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blir lidande av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtillhörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande uppförande.

En elev som försummat sina hemuppgifter kan åläggas att efter skoldagens slut under högst en timme åt gången utföra sina uppgifter under övervakning.

36 a §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av avstängning

Innan en elev ges kvarsittning, ges en skriftlig varning eller avstängs för viss tid, skall den handling eller försummelse som åtgärden grundar sig på preciseras, eleven höras samt annan behövlig utredning skaffas. Innan en elev påförs disciplinStraff skall hans eller hennes vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. Om andra åtgärder enligt 36 § skall elevens vårdnadshavare underrättas och om att eleven förvägras undervisning skall den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen underrättas vid behov. Om avstängningen för viss tid och den skriftliga varningen skall ett beslut utfärdas och andra åtgärder enligt 36 § skall registreras.

Utbildningsanordnaren skall ordna undervisningen så att den elev som har avstängts för en viss tid inte blir efter i de framsteg som hans eller hennes årskurs och undervisnings-

grupp gör. För den avstängda eleven utarbetas en individuell plan utifrån läroplanen och undervisningen genomförs och inläringen följs enligt denna plan.

I fråga om verkställigheten av ett beslut om avstängning för viss tid gäller det som bestäms i 31 § 1 och 2 mom. och 32 § förvaltningsprocesslagen (586/1996) och dessutom det som bestäms i 4 mom.

Då en elev har uppfört sig så våldsamt eller hotfullt att säkerheten för en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blivit lidande eller allvarligt äventyrats, och det finns en uppenbar risk för att det våldsamma eller hotfulla uppförandet upprepas, kan ett beslut om avstängning för viss tid verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Ett beslut om verkställighet av ett icke lagakraftvunnet beslut om avstängning för viss tid och ett beslut om den tidpunkt då verkställigheten inleds skall fattas i samband med beslutet om avstängning.

Närmare bestämmelser om rektorns och lärarnas befogenheter att ge kvarsittning och om frågor som avses i 36 § 2—4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

36 b §

Avlägsnande av en elev som uppför sig störande och äventyrar säkerheten

Lyder en elev inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 36 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna eleven från klassrummet eller ett annat utrymme där det ges undervisning, eller från en skoltillställning. Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en elev från skolans område, om eleven inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstängts från undervisningen enligt 36 § 3 mom.

Försöker en elev som skall avlägsnas förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att få eleven avlägsnad och som med hänsyn till elevens ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Rektorn och läraren kan i situationer som

avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889).

36 c §

Verkningarna av anhängigt åtal och domstols beslut på disciplinärt förfarande

Under den tid då åtal mot en elev är anhängigt vid allmän domstol får inte disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas mot eleven.

Om en domstol har frikänt en elev, får inte disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas annat än på grund av en sådan omständighet som inte kan betraktas som ett brott men som kan medföra en disciplinär bestraffning.

Om en domstol har dömt en elev till straff, får eleven inte av samma skäl påföras disciplinärstraff. En elev kan dock avstängas för viss tid, om det med hänsyn till elevens brott eller omständigheter i samband med det är motiverat.

42 §

Ändringssökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller undervisning i religion och livsåskådningskunskap enligt 13 §, varning till en elev, avstängning av en elev för viss tid, en förmån eller rättighet enligt 31, 31 a, 32, 33 § och 34 § 1 mom. söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. I annat än i detta moment nämnt beslut som avses i 36 § får ändring inte sökas genom besvär.

Utan hinder av 1 mom. söks ändring i ett beslut genom besvär hos länsstyrelsen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

1) antagning av en elev,
2) intagning eller överföring av elev till specialundervisning enligt 17 § 2 mom. mot vårdnadshavarens vilja, eller en i samma moment avsedd individuell plan för hur undervisningen skall ordnas,

3) särskilda undervisningsarrangemang enligt 18 §, samt

4) inledande av grundläggande utbildning vid avvikande tidpunkt enligt 27 §.

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller ett sådant ärende som avses i 2 mom. 1—3 punkten söks hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. I beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär enligt 2 mom. 4 punkten får ändring inte sökas genom besvär.

Besvär över ett beslut som avses i 2 eller 3 mom. och över ett beslut genom vilket en elev har getts en skriftlig varning eller avstängts för viss tid skall anföras inom 14 dagar från att elevens vårdnadshavare fick del av beslutet. Ärenden enligt detta moment skall behandlas i brådskande ordning.

I förvaltningsdomstolens beslut genom vilket ett ärende som avses i 3 och 4 mom. har avgjorts får ändring inte sökas genom besvär.

I ett beslut som avses i 22 § och som gäller elevbedömning får ändring inte sökas genom besvär. Elevens vårdnadshavare kan hos rektor begära att ett beslut som gäller studieförstegen eller kvarstannande i årskurs eller slutbedömningen omprövas. En vårdnadshavare som är missnöjd med den nya bedömningen som gjorts på begäran eller med det avgörande genom vilket begäran har avslagits kan begära rättelse i bedömningen hos länsstyrelsen. Närmare bestämmelser om ny bedömning och rättelse av bedömning utfärdas genom förordning.

När undervisning ordnas utomlands är den behöriga förvaltningsdomstolen Helsingfors förvaltningsdomstol och den behöriga länsstyrelsen länsstyrelsen i Södra Finlands län.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2003.

De i 14 § 2 mom. avsedda centrala principerna för samarbetet mellan hem och skola samt för elevvården och målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet samt de bestämmelser som avses i 29 § 2

mom. tas med i grunderna för läroplanen. Läroplaner som utarbetats enligt nämnda grunder tas i bruk på respektive årskurs vid de tidpunkter som bestäms av utbildningsstyrelsen, och senast den 1 augusti 2006 även på de sista årskurserna. Beslut om formerna för samarbetet mellan hem och skola samt om hur elevvården skall ordnas och om planen enligt 29 § 2 mom. skall fattas så att besluten

träder i kraft samtidigt som den läroplan som utarbetats enligt de nämnda grunderna för läroplanen tas i bruk i respektive årskurs.

Ordningsstadgor och andra sådana ordningsbestämmelser enligt 29 § 3 mom. som skall tillämpas i skolan skall tas i bruk senast den 1 augusti 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 13 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Tuula Haatainen*

Nr 478

L a g

om ändring av gymnasielagen

Given i Helsingfors den 13 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i gymnasielagen av den 21 augusti 1998 (629/1998) 10 § 2 och 3 mom., 15 och 26 §,
 den finska språkdräkten i 29 § 2 mom. och 34 §,
 av dessa 10 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1184/1998, samt
 fogas till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad i sistnämnda lag, ett nytt 3 mom. varvid det
 ändrade 3 mom. blir 4 mom., till 11 § ett nytt 4 mom., till 13 § ett nytt 2 mom., till 21 § nya
 2—5 mom. och till lagen nya 26 a—26 c och 29 a § som följer:

10 §

Timfördelning och grunderna för läroplanen

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i de olika läroämnen, ämnesgrupperna och ämneshelheterna och den övriga undervisning som avses i denna lag samt om de centrala principerna för samarbetet mellan läroanstalten och hemmet samt för elevvården och om målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet (grunderna för läroplanen).

I fråga om samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt elevvården bereds det beslut som gäller grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. av utbildningsstyrelsen i samråd med forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

De beslut som avses i denna paragraf fattas vid behov särskilt för undervisning avsedd för ungdomar och för undervisning avsedd för vuxna. Frågor om samarbete mellan läroanstalten och hemmet samt elevvård tas inte med i de grunder för läroplanen som utarbetas för vuxenutbildning.

11 §

Läroplan

Till den del som det i 10 § 3 mom. bestäms om grunderna skall läroplanen utarbetas i samarbete med de myndigheter som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av social- och hälsovården i kommunen. Utbildningsanordnaren skall också bestämma for-

merna dels för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten, dels för elevvården.

13 §

Särskilda undervisningsarrangemang

Om den studerande inte har gjort en framställning om att hans eller hennes studier skall ordnas så som avses i 1 mom. eller föreskrivs med stöd av nämnda moment, skall den studerande ges möjlighet att bli hörd innan ett beslut fattas.

15 §

Försök

I försök som ordnas för att utveckla utbildningen eller undervisningen kan avvikelser göras från timfördelningen och grunderna för läroplanen enligt 10 §.

Försökstillstånd beviljas av undervisningsministeriet. Om försöket avviker endast från grunderna för läroplanen, beviljas försökstillstånd av utbildningsstyrelsen.

Försökstillstånd beviljas på ansökan av utbildningsanordnaren. Tillstånd till ett behövt försök kan beviljas en utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att äventyra elevernas undervisningsrelaterade rättigheter. Om läroanstalter som tillhör flera utbildningsanordnare deltar i samma försök, väljs läroanstalterna ut så att de är så representativa som möjligt i språkligt och regionalt hänseende.

Försökstillstånd kan beviljas för högst tre år och förlängas med högst två år. I försöket följs ett försöksprogram som är godkänt av utbildningsstyrelsen.

5 kap.

Studerandens rättigheter och skyldigheter

21 §

Rätt till en trygg studiemiljö

I samband med att läroplanen utarbetas skall utbildningsanordnaren utarbeta en plan

för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasseri samt verkställa planen och övervaka att den iakttas och förverkligas. Utbildningsstyrelsen skall i grunderna för läroplanen ge bestämmelser om hur denna plan skall utarbetas.

Utbildningsanordnaren skall godkänna en ordningsstadga eller utfärda andra ordningsbestämmelser som läroanstalten skall tillämpa för att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt trygghet och trivsel i skolsamfundet.

I den ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som är nödvändiga för tryggheten och trivseln i läroanstaltssamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltsbyggnaden och på läroanstaltsområdet.

Det som bestäms i 2 mom. gäller varken sådana grunder för läroplanen eller sådana läroplaner som är avsedda för vuxenutbildningen. Några ordningsstadgor eller andra ordningsbestämmelser behöver inte heller godkännas för vuxenutbildningen.

26 §

Disciplin

En studerande som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen eller gör sig skyldig till fusk kan ges en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter en skriftlig varning kan den studerande avstängas från läroanstalten för en viss tid, högst ett år, samt uppsägas från elevhemmet för en viss tid eller för den tid som återstår av studierna. Ovan nämnda åtgärder är disciplinära straff.

En studerande som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller ett annat rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som arrangeras av läroanstalten.

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att

säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande.

Om en studerande är föremål för rannsakan med anledning av brott, kan den studerande för den tid som rannsakan pågår avstängas från studierna om detta är motiverat med hänsyn till det brott som han eller hon misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta.

26 a §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av disciplinära straff

Innan ett beslut enligt 26 § 1 eller 4 mom. fattas skall den handling eller försummelse, eller det misstänkta brott eller den omständighet som hänför sig till detta och som åtgärden grundar sig på preciseras, den studerande höras samt annan behövlig utredning skaffas. Innan en studerande påförs disciplinstraff skall hans eller hennes vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. Om andra åtgärder enligt 26 § skall studerandens vårdnadshavare underrättas och om att den studerande förvägras undervisning skall den myndighet som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där läroanstalten är belägen underrättas vid behov. Om åtgärder enligt 26 § 1 och 4 mom. skall ett beslut utfärdas och åtgärder enligt 26 § 2 och 3 mom. skall registreras.

Ett beslut om avstängning av en studerande för en viss tid eller om uppsägning från elevhemmet kan verkställas även om det överklagats, om utbildningsanordnaren eller förvaltningsdomstolen inte beslutar något annat.

Ett beslut om verkställighet av ett icke lagakraftvunnet beslut om avstängning för viss tid eller uppsägning från elevhemmet och ett beslut om den tidpunkt då verkställigheten inleds skall fattas samtidigt som beslutet om avstängning eller uppsägning.

Bestämmelser om rektorns och lärarnas befogenheter i situationer som avses i 26 § 2 och 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 b §

Avlägsnande av en studerande som uppför sig störande eller äventyrar säkerheten

Lyder en studerande inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 26 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna honom eller henne från klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme, eller från en skoltillställning. Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en studerande från läroanstaltens område, om den studerande inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstängts från undervisningen enligt 26 § 2 och 3 mom.

Försöker en studerande som skall avlägsnas förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att få honom eller henne avlägsnad och som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889).

26 c §

Verkningarna av anhängigt åtal och domstols beslut på disciplinärt förfarande

Under den tid då åtal mot en studerande är anhängigt vid allmän domstol får inte disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas mot den studerande.

Om en domstol har frikänt en studerande, får inte disciplinärt förfarande av samma skäl

inledas eller fortsätts annat än på grund av en sådan omständighet som inte kan betraktas som ett brott men som kan medföra en disciplinär bestraffning.

Om en domstol har dömt en studerande till straff, får han eller hon inte av samma skäl påföras disciplinstraff. En studerande kan dock avstängas för viss tid eller uppsägas från elevhemmet, om det med hänsyn till den studerandes brott eller omständigheter i samband med det är motiverat.

29 a §

Elevvård

Elevvården avser att främja och upprätthålla de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välfärd och understödande verksamheter.

Utbildningsanordnaren skall se till att de studerande som avses i 29 § 2 mom. ges information om de hälsovårds- och socialvårdstjänster som står till buds för dem och handleda dem att söka dessa tjänster.

34 §

Ändringssökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller i 9 § avsedd undervisning i religion och livsåskådningskunskap, varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning av en studerande från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller en förmån eller rättighet enligt 28 § söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. I andra än i detta moment nämnda beslut som avses i 26 § får ändring inte sökas genom besvär.

Utan hinder av 1 mom. söks ändring i ett beslut genom besvär hos länsstyrelsen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

- 1) antagning av studerande,
- 2) särskilda undervisningsarrangemang enligt 13 §,

3) tillgodoräknande av studier som fullgjorts i ett annat sammanhang, samt

4) förlängning av den tid under vilken gymnasiet lärokurs får slutföras och när en studerande skall anses ha avgått från gymnasiet.

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller ett ärende som avses i 2 mom. söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvär över ett beslut som gäller varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från elevhemmet för viss tid eller slutgiltigt, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller ett ärende som avses i 2 eller 3 mom. skall anföras inom 14 dagar från det att den studerande fick del av beslutet. Ärenden enligt detta moment skall behandlas i brådskanke ordning.

I förvaltningsdomstolens och länsstyrelsens avgörande i ett ärende enligt 3 och 4 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

I ett beslut som avses i 17 § och som gäller bedömning av en studerande får ändring inte sökas genom besvär. En studerande kan hos rektor begära att ett beslut som gäller studieframstegen eller slutbedömningen omprövas. En studerande som är missnöjd med den nya bedömningen eller med det avgörande genom vilket begäran har avslagits kan begära rättelse i bedömningen hos länsstyrelsen. Närmare bestämmelser om ny bedömning och rättelse utfärdas genom förordning.

För undervisning som ordnas utomlands är den behöriga förvaltningsdomstolen Helsingfors förvaltningsdomstol och den behöriga länsstyrelsen i Södra Finlands län.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2003.

De i 10 § 2 mom. avsedda centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt för elevvården och målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet samt de bestämmelser som avses i 21 § 2 mom. tas med i grunderna för läroplanen. Läroplaner som utarbetats enligt nämnda grunder tas i bruk senast den 1 augusti 2005. Beslut om formerna för samar-

betet mellan hemmet och läroanstalten samt om hur elevvården skall ordnas och om planen enligt 21 § 2 mom. skall fattas så att besluten träder i kraft samtidigt som den läroplan som utarbetats enligt de nämnda grunderna för läroplanen tas i bruk.

De ordningsstadgor och andra ordningsbestämmelser som avses i 21 § 3 mom. och som skall tillämpas i läroanstalten skall tas i bruk senast den 1 augusti 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 13 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Tuula Haatainen*

Nr 479

L a g**om ändring av lagen om yrkesutbildning**

Given i Helsingfors den 13 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 augusti 1998 om yrkesutbildning (630/1998) 13 § 2 mom., den finska språkdräkten i 20 § 1 mom., 23, 32 och 35 §, den finska språkdräkten i 38 § 1 mom. och 44 § samt

fogas till 13 § ett nytt 3 mom., till 14 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 28 § nya 2—4 mom. och till lagen nya 35 a—35 c, 37 a och 44 a § som följer:

13 §

*Beslut om utbildningens mål och grunderna
för läroplanen*

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i de studier som avses i 12 § 2 mom. särskilt för varje utbildningsområde och examen samt om de centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt för elevvården och om målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet (grunderna för läroplanen).

I fråga om samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt elevvården bereds det beslut som gäller grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. av utbildningsstyrelsen i samråd med forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

14 §

Läroplan

Till den del som det i 13 § 3 mom. bestäms om grunderna skall läroplanen utarbetas i samarbete med de myndigheter som sköter uppgifter i samband med verkställigheten av social- och hälsovården i kommunen. Utbildningsanordnaren skall också bestämma formerna dels för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten, dels för elevvården.

23 §

Försök

Undervisningsministeriet kan bevilja tillstånd till ett sådant försök som behövs för att utveckla utbildningen enligt denna lag. Ut-

bildningsstyrelsen kan bevilja tillstånd till sådant försök som avviker från grunderna för läroplanen.

I försök kan avvikelser göras från examensstruktur, examina och examensbenämningar, utbildningsprogram för examina, gemensamma studier och studiernas omfattning. En examen inom försöket skall till sitt syfte och innehåll vara sådan att den ger de kunskaper och färdigheter som behövs för att uppnå yrkeskicklighet samt färdigheter för fortsatta studier.

De utbildningsanordnare som deltar i ett försök väljs efter ansökan. När försöksenheterna väljs tas ett behövt antal utbildningsanordnare med så att målsättningen för försöket uppnås. Försöksenheterna väljs ut med beaktande av försöksenheternas representativitet i språkligt och regionalt hänseende, om det är motiverat med hänsyn till omfattningen av och syftet med försöket. Tillstånd kan beviljas sådana utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att äventyra de studerandes utbildningsrelaterade rättigheter.

Ett försökstillstånd kan beviljas för en begränsad tid, dock för högst sex år, så att syftet med försöket uppnås. I försöket följs ett försöksprogram som har godkänts av utbildningsstyrelsen.

28 §

Rätt till en trygg studiemiljö

I samband med att läroplanen utarbetas skall utbildningsanordnaren utarbeta en plan för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasserier samt verkställa planen och övervaka att den iakttas och förverkligas. Utbildningsstyrelsen skall i grunderna för läroplanen ge bestämmelser om hur denna plan skall utarbetas.

Utbildningsanordnaren skall godkänna en ordningsstadga eller utfärda andra ordningsbestämmelser som läroanstalten skall tillämpa för att främja den interna ordningen i läroanstalten, ostörda studier samt trygghet och trivsel i läroanstaltssamfundet.

I ordningsstadga och andra ordningsbe-

stämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som är nödvändiga för tryggheten och trivseln i läroanstaltssamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltsbyggnaden och på läroanstaltsområdet.

32 §

Förlust av studierätten

En studerande kan förlora sin studierätt, om studierna eller yrkesutövningen kräver särskilda konstnärliga anlag eller andra särskilda anlag som krävs för yrkesutövningen och om det är uppenbart att den studerande inte har förutsättningar att slutföra studierna på behörigt sätt eller att utöva det yrke som leder till en examen. Genom förordning av statsrådet bestäms särskilt på vilka studier denna paragraf tillämpas.

35 §

Disciplin

En studerande som stör undervisningen eller i övrigt bryter mot ordningen eller gör sig skyldig till fusk kan ges en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppföra sig olämpligt på ovan avsett sätt efter en skriftlig varning kan den studerande avstängas från läroanstalten för en viss tid, högst ett år, samt uppsägas från elevhemmet för en viss tid eller för den tid som återstår av studierna. Ovan nämnda åtgärder är disciplinära straff.

En studerande som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller ett annat rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som arrangeras av läroanstalten.

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande

verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande.

En studerande som är föremål för rannsakan med anledning av brott kan för den tid som rannsakan pågår avstängas från studierna, om detta är motiverat med hänsyn till det brott som den studerande misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta.

35 a §

Förfarandet i disciplinärenden och i ärenden som gäller förlust av studierätten samt verkställighet av disciplinära straff

Innan en studerande avstängs från läroanstalten för en viss tid, uppsägs från elevhemmet eller får en skriftlig varning skall den handling eller försummelse som är orsaken till disciplinstraffet preciseras, den studerande höras samt behövlig utredning skaffas. Innan en studerande avstängs från läroanstalten eller uppsägs från elevhemmet skall också hans eller hennes vårdnadshavare höras. Om andra åtgärder enligt 35 § skall den studerandes vårdnadshavare underrättas.

Innan ett beslut om förlust av studierätten enligt 32 § fattas skall den studerande och hans eller hennes vårdnadshavare höras samt behövlig utredning skaffas.

Om disciplinstraff och förlust av studierätten skall ett skriftligt beslut utfärdas och åtgärder enligt 35 § 2 mom. skall registreras.

Ett beslut om avstängning av en studerande för en viss tid eller om uppsägning från elevhemmet kan verkställas även om det överklagats, om utbildningsanordnaren eller förvaltningsdomstolen inte beslutar något annat.

I fråga om förfarandet i ärenden som avses i denna paragraf gäller dessutom det som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982).

35 b §

Avlägsnande av en studerande som uppför sig störande eller äventyrar säkerheten

Lyder en studerande inte en uppmaning att

avlägsna sig enligt 35 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna honom eller henne från klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme, eller från en skoltillställning. Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en studerande från skolans område, om den studerande inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstängts från undervisningen enligt 35 § 3 mom.

Försöker en studerande som skall avlägsnas förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att få honom eller henne avlägsnad och som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889).

35 c §

Verkningarna av anhängigt åtal och domstols beslut på disciplinärt förfarande

Under den tid då åtal mot en studerande är anhängigt vid allmän domstol får inte disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas mot den studerande.

Om en domstol har frikänt en studerande, får inte disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas annat än på grund av en sådan omständighet som inte kan betraktas som ett brott men som kan medföra en disciplinär bestraffning.

Om en domstol har dömt en studerande till straff, får han eller hon inte av samma skäl påföras disciplinstraff. En studerande kan dock avstängas för viss tid eller uppsägas från elevhemmet för en viss tid eller för den tid som återstår av studierna, om det med hänsyn till den studerandes brott eller omständigheter i samband med det är motiverat.

37 a §

Elevvård

Elevvården avser att främja och upprätthålla de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välfärd och understödande verksamheter.

Bestämmelser om hälsovården för studerande finns i folkhälsolagen (66/1972) och bestämmelser om de tjänster som behövs för att övervinna sociala och psykiska svårigheter hos studerande finns i barnskyddslagen (683/1983).

Utbildningsanordnaren skall samarbeta med de myndigheter och andra instanser som ger och ordnar sådana tjänster som avses i 2 mom. och informera de studerande om förmånerna och tjänsterna. Vid behov skall en studerande handledas att söka dessa förmåner och tjänster.

44 §

Ändrings sökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning av en studerande från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller en förmån eller rättighet enligt 37, 38 och 39 § söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Utän hinder av 1 mom. söks ändring i ett beslut genom besvär hos länsstyrelsen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

- 1) antagning av studerande,
- 2) en i 20 § föreskriven individuell plan för hur undervisningen skall ordnas,
- 3) särskilda undervisningsarrangemang enligt 21 §,
- 4) tillgodoräknande av studier enligt 30 §,
- 5) den studietid som bestäms i 31 § eller när en studerande skall anses ha avgått, samt
- 6) förlust av studierätten enligt 32 §.

Ändring i ett beslut som avses i 2 mom. och

som har fattats av länsstyrelsen söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvär över ett beslut som gäller varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller ett ärende som avses i 2 eller 3 mom. skall anföras inom 14 dagar från att den studerande fick del av beslutet. Ärenden enligt detta moment skall behandlas i brådskande ordning.

Ändring i beslut enligt 25 § 2 mom. om bedömning av en studerande, beslut om tiden och platsen för en namngiven studerandes studier eller beslut om annan individuell uppläggning av studierna får inte sökas genom besvär. Besvär får inte heller anföras över ett ärende som avses i 35 § 2 och 3 mom. I förvaltningsdomstolens avgörande i ett ärende enligt 2 och 4 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

44 a §

Ny bedömning och rättelse av bedömning

En studerande kan inom två månader efter att ha delgivits bedömningen be att en bedömning som gäller studieframstegen eller avläggande av examen omprövas. Begäran görs skriftligt och riktas till rektor. Om ny bedömning beslutar rektor och den studerandes lärare gemensamt.

Inom läroavtalsutbildningen riktas begäran till arbetsgivaren i fråga om utbildning som sker på arbetsplatsen. I fråga om den teoretiska undervisningen iaktas vad som bestäms i 1 mom.

Om en studerande är missnöjd med den nya bedömning som gjorts med anledning av en begäran som avses i 1 och 2 mom. eller med ett beslut genom vilket begäran har avslagits, kan den studerande begära rättelse i bedömningen hos länsstyrelsen. I läroavtalsutbildning yrkas rättelse i ny bedömning hos utbildningsanordnaren. Länsstyrelsen och utbildningsanordnaren kan, om beslutet uppenbart är felaktigt, bestämma att ny bedömning skall företas. Närmare bestämmelser om ny bedömning och rättelse av bedömning utfärdas vid behov genom förordning.

I ett beslut som gäller ett rättelseyrkande får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2003.

De i 13 § 2 mom. avsedda centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt för elevvården och målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet samt de bestämmelser som avses i 28 § 2 mom. intas i grunderna för läroplanen. Läroplaner som utarbetats enligt nämnda grunder tas i bruk senast den 1

augusti 2005. Beslut om formerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt om hur elevvården skall ordnas samt om den plan som avses i 28 § 2 mom. fattas så att besluten träder i kraft samtidigt senast den 1 augusti 2005.

Ordningsstadgor eller andra sådana ordningsbestämmelser enligt 28 § 3 mom. som skall tillämpas i läroanstalten skall tas i bruk senast den 1 augusti 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 13 juni 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Tuula Haatainen*

Nr 480

L a g**om ändring av 11 och 16 § lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning**

Given i Helsingfors den 13 juni 2003

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 augusti 1998 om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) 11 § samt
fogas till 16 § en ny 6 a punkt som följer:

11 §

*Hänvisningsbestämmelse om studerandes
rättigheter och skyldigheter*

På utbildning enligt denna lag tillämpas
dessutom följande bestämmelser om stude-
randes rättigheter och skyldigheter i lagen om
yrkesutbildning:

- 1) bestämmelserna i 26 § 1 mom. om rätten
att fritt söka sig till yrkesutbildning, med
undantag för personalutbildning,
- 2) bestämmelserna i 27 § 3 och 5 mom. om
grunderna för antagning av studerande,
- 3) bestämmelserna i 28 § om rätt till en
trygg studiemiljö,
- 4) bestämmelserna i 29 § om rätt till
undervisning,
- 5) bestämmelserna i 30 § om tillgodoräk-
nande av studier, i tillämpliga delar,
- 6) bestämmelserna i 32 § om förlust av
studierätten,
- 7) bestämmelserna i 33 § om tystnadsplikt
för studerande,
- 8) bestämmelserna i 34 § om studerandes
skyldigheter,
- 9) bestämmelserna i 35 § om disciplin,

10) bestämmelserna i 35 a § om förfarandet
i disciplinärenden och i ärenden som gäller
förlust av studierätten samt verkställighet av
disciplinära straff, i tillämpliga delar,

11) bestämmelserna i 35 b § om avlägs-
nande av en studerande som uppför sig
störande eller äventyrar säkerheten,

12) bestämmelserna i 35 c § om verkningar
av anhängigt åtal och domstols beslut på
disciplinärt förfarande,

13) bestämmelserna i 36 § om hörande av
studerande,

14) bestämmelserna i 37 a § om elevvård,
samt

15) bestämmelserna i 39 § om studiesociala
förmåner i läroavtalsutbildningen.

16 §

*Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om
yrkesutbildning*

På utbildning och examina enligt denna lag
tillämpas dessutom följande bestämmelser i
lagen om yrkesutbildning:

RP 205/2002
KuUB 18/2002
RSv 302/2002

3 430301/82

6 a) bestämmelserna i 44 a § om ny
bedömning och rättelse av bedömningen,

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2003.
Ordningsstadgor eller andra ordningsbe-

Helsingfors den 13 juni 2003

stämmelser som skall tillämpas i läroanstalten
enligt 11 § 3 mom. i denna lag och i enlighet
med 28 § 3 mom. lagen om yrkesutbildning
skall tas i bruk senast den 1 augusti 2003.

Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Tuula Haatainen*

Nr 481

Statsrådets förordning**om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen**

Given i Helsingfors den 12 juni 2003

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från undervisningsministeriet, föreskrivs med stöd av lagen den 6 juni 2003 om den språkkunskap som krävs av offentligt anställda (424/2003):

1 kap.

Språkexamina för statsförvaltningen

1 §

Examina

Genom språkexamina för statsförvaltningen kan examinanden visa

- 1) förmåga att använda finska eller svenska i tal,
- 2) förmåga att använda finska eller svenska i skrift, och
- 3) förmåga att förstå finska eller svenska.

Godkänd examen bedöms med vitsordet utmärkt, god eller nöjaktig.

Examina kan avläggas på samma gång eller var för sig.

Om examina som gäller förmåga att använda språket i tal och förmåga att använda språket i skrift bedöms med samma vitsord, gäller vitsordet också förmåga att förstå språket. I annat fall gäller det lägre vitsordet också förmåga att förstå språket.

2 §

Delområden inom examina

Den examen som avses i 1 § 1 mom. 1

punkten består av delområdena förmåga att förstå tal och förmåga att använda språket i tal.

Den examen som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten består av delområdena förmåga att förstå skriven text och förmåga att använda språket i skrift.

Den examen som avses i 1 § 1 mom. 3 punkten består av delområdena förmåga att förstå tal och förmåga att förstå skriven text.

2 kap.

Genomförandet av språkexamina för statsförvaltningen

3 §

Språkexamensnämndernas sammansättning och tillsättande av nämnderna

Språkexamensnämnden för finska språket och språkexamensnämnden för svenska språket utses av utbildningsstyrelsen för fem år i sänder. Vardera nämnden består av fem ledamöter. Utbildningsstyrelsen förordnar ordförande och vice ordförande bland ledamöterna för nämndernas mandattid. Sekreterare för nämnderna är en av utbildningsstyrelsen förordnad tjänsteman vid utbildningsstyrelsen.

Bland nämndernas ledamöter skall finnas personer med sakkunskap i bedömning av språkkunskaper och i språkundervisning. Ordföranden och vice ordföranden skall dessutom vara förtrogna med frågor som gäller behovet av språkkunskaper inom statsförvaltningen.

4 §

Språkexaminationsnämndernas uppgifter

Nämnderna skall

1) ge utbildningsstyrelsen sådana yttranden som avses i 10 § 3 mom. och 11 § 5 mom. i lagen om den språkkunskap som krävs av offentligt anställda (424/2003),

2) ge utbildningsstyrelsen sådana yttranden som avses i 8 § 1 mom. och 10 § 1 mom.,

3) besluta om godkännande av examina som nämns i 7 § 1 mom.,

4) besluta om sådana ansökningar som avses i 14 § i lagen om den språkkunskap som krävs av offentligt anställda,

5) vara examinator vid ny examination enligt 15 § 3 mom. i lagen om den språkkunskap som krävs av offentligt anställda,

6) behandla andra ärenden av principiell natur eller annars av stor betydelse för utvecklingen av språkexamina för statsförvaltningen,

7) ge yttranden och ta initiativ i frågor som gäller det aktuella området, samt

8) utföra andra uppgifter som föreskrivs i denna förordning eller som ges av utbildningsstyrelsen.

5 §

Nämndernas sammanträden

Nämnderna sammanträder i regel en gång per månad för att anordna examina.

Nämnderna är beslutföra när ordföranden eller vice ordföranden och minst två andra ledamöter är närvarande. Är en nämnd oenig, avgörs frågan med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

6 §

Sekreterar- och kontorsuppgifter

Sekreteraruppgifterna och kontorsarbetet i

nämnderna sköts som tjänsteuppdrag vid utbildningsstyrelsen.

7 §

Avläggande av examina

En examen som gäller utmärkta språkkunskaper skall avläggas inför examensnämnden.

Övriga examina avläggs inför en examinator som förordnats av utbildningsstyrelsen.

8 §

Examinatorer

Examinatorerna förordnas av utbildningsstyrelsen på ansökan för högst fem år i sänder efter det att språkexaminationsnämnden har yttrat sig i saken. Ordföranden och vice ordföranden i språkexaminationsnämnden kan inte vara examinatorer.

Examinatorernas uppgift är att bedöma de examina som avses i 7 § 2 mom. enligt de föreskrifter och anvisningar som utfärdats med stöd av lagen om den språkkunskap som krävs av offentligt anställda samt att utföra andra uppgifter som föreskrivs i denna förordning eller som ges av utbildningsstyrelsen.

9 §

Intyg

Över en examen utfärdas intyg. Intyg som utfärdas av språkexaminationsnämnden undertecknas av nämndens ordförande eller, när denne är förhindrad, av vice ordföranden. En examinator som förordnats av utbildningsstyrelsen undertecknar de intyg som han eller hon utfärdar.

10 §

Utarbetande av examensuppgifter

Beslut om utarbetande och användning av examensuppgifter i examina som skall avläggas inför språkexaminationsnämnden fattas av utbildningsstyrelsen efter att nämnden yttrat sig om saken.

Examinatorerna ansvarar för utarbetandet

och användningen av sina examensuppgifter i enlighet med lagen om den språkkunskap som krävs av offentligt anställda samt de föreskrifter och anvisningar som utfärdats med stöd av den.

11 §

Arvoden

Till ledamöterna i examensnämnderna och examinatorerna betalas arvoden enligt grunder som utbildningsstyrelsen fastställer.

12 §

Tillsyn

Examinatorerna är skyldiga att lämna de uppgifter om examina och examensresultat till utbildningsstyrelsen som den behöver för sin tillsynsuppgift.

Utbildningsstyrelsen kan återkalla ett beslut att utse en ledamot i en språkexaminationsnämnd eller, efter att ha hört språkexaminationsnämnden, ett beslut att förordna en examinator, om dennes sätt att sköta språkexamina uppvisar avsevärda missförhållanden.

3 kap.

Språkkunskap som visats genom allmänna språkexamina

13 §

Jämställande av allmänna språkexamina med språkexamina för statsförvaltningen

Examina i finska och svenska enligt lagen om allmänna språkexamina (668/1994) jämföras med språkexamina för statsförvaltningen enligt följande:

1) Nivå 6 i muntlig framställning och hörförståelse i delprov i en allmän språkexamen motsvarar utmärkt förmåga att använda språket i tal i en språkexamen för statsförvaltningen, nivåerna 4 och 5 i samma delprov motsvarar god förmåga, och nivå 3 i provet motsvarar nöjaktig förmåga.

2) Nivå 6 i skriftlig framställning och textförståelse i delprov i en allmän språkexamen motsvarar utmärkt förmåga att an-

vända språket i skrift i en språkexamen för statsförvaltningen, nivåerna 4 och 5 i samma delprov motsvarar god förmåga, och nivå 3 i provet motsvarar nöjaktig förmåga.

3) Nivå 6 i hörförståelse och textförståelse i delprov i en allmän språkexamen motsvarar utmärkt förmåga att förstå språket i en språkexamen för statsförvaltningen, nivåerna 4 och 5 i samma delprov motsvarar god förmåga, och nivå 3 i provet motsvarar nöjaktig förmåga.

14 §

Allmänna språkexamina enligt tidigare bestämmelser

Nivåerna på den niogradiga färdighetsnivåskalan för allmänna språkexamina som avlagts före den 1 januari 2002 motsvarar nivåerna på den sexgradiga färdighetsnivåskalan i 13 § så som anges i utbildningsstyrelsens föreskrift av den 5 maj 2003 (D:18/011/2003).

4 kap.

Språkkunskap som visats i samband med studier

15 §

Utmärkt förmåga att använda språket i tal och skrift

Examen som visar utmärkt förmåga att använda finska eller svenska i tal och skrift fordras inte av den som på detta språk

1) har fått sin skolutbildning enligt 20 § och avlagt mogenhetsprov i högskola,

2) har avlagt studentexamen med minst vitsordet magna cum laude approbatur i provet i detta språk som modersmål, eller

3) har avlagt studentexamen med minst vitsordet eximia cum laude approbatur i finska respektive svenska som andra språk.

16 §

God förmåga att använda språket i tal och skrift

Examen som visar god förmåga att använda

finska eller svenska i tal och skrift fordras inte av den som på detta språk

1) har fått sin skolutbildning enligt 20 §,
2) har avlagt studentexamen med godkänt vitsord i provet i detta språk som modersmål,
3) har avlagt studentexamen med minst vitsordet magna cum laude approbatur i provet i finska eller svenska som andra språk, eller

4) har avlagt mogenhetsprov i högskola.

Examen som visar god förmåga att använda finska eller svenska i tal och skrift fordras inte av den som fått minst vitsordet god i ett sådant språkprov eller i sådana språkstudier i detta språk som ingår i högskoleexamen och som gäller förmåga att använda det andra inhemska språket i tal och skrift.

Examen som visar god förmåga att använda finska i tal och skrift fordras inte av den som i en högskola har slutfört minst 35 studieveckor eller avlagt vitsordet cum laude approbatur i finska språket eller i ett annat läroämne som enligt intyg av högskolan motsvarar detta.

Examen som visar god förmåga att använda svenska i tal och skrift fordras inte av den som i en högskola har slutfört minst 35 studieveckor eller avlagt vitsordet cum laude approbatur i svenska språket eller i ett annat läroämne som enligt intyg av högskolan motsvarar detta.

17 §

Nöjaktig förmåga att använda språket i tal och skrift

Examen som visar nöjaktig förmåga att använda finska eller svenska i tal och skrift fordras inte av den som fått vitsordet nöjaktig i ett sådant språkprov eller i sådana språkstudier i detta språk som ingår i högskoleexamen och som gäller förmåga att använda det andra inhemska språket i tal och skrift.

Examen som visar nöjaktig förmåga att använda finska i tal och skrift fordras inte av den som har slutfört minst 15 studieveckor eller avlagt vitsordet approbatur i ett sådant läroämne som anges i 16 § 3 mom.

Examen som visar nöjaktig förmåga att använda svenska i tal och skrift fordras inte av den som har slutfört minst 15 studieveckor

eller avlagt vitsordet approbatur i ett sådant läroämne som anges i 16 § 4 mom.

18 §

Förmåga att förstå språket

Examen som visar god förmåga att förstå finska eller svenska fordras inte av den som har avlagt studentexamen med minst vitsordet eximia cum laude approbatur i den långa lärokursen i det andra inhemska språket (a-språk).

Examen som visar nöjaktig förmåga att förstå finska eller svenska fordras inte av den som har avlagt studentexamen med minst vitsordet cum laude approbatur i den långa lärokursen i det andra inhemska språket (a-språk) eller minst vitsordet eximia cum laude approbatur i den medellånga lärokursen i det andra inhemska språket (b-språk).

19 §

Språkkunskap som skall anges i betyg över högskoleexamen

På betyget över en grundexamen vid högskola skall antecknas skolutbildningens språk och mogenhetsprovets språk samt det språk i vilket den studerande har avlagt ett språkprov eller fullgjort språkstudier som visar förmåga att i tal och skrift använda landets andra språk.

20 §

Skolutbildning

En person anses ha fått sin skolutbildning på det språk, finska eller svenska, som anges som modersmål på avgångsbetyget över studier enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller gymnasielagen (629/1998) eller över motsvarande studier, om han eller hon på avgångsbetyget fått godkänt vitsord i modersmålet.

Den som har avlagt studentexamen på ett annat språk än sitt skolutbildningsspråk enligt 1 mom., anses dock ha fått sin skolutbildning också på det språk på vilket han eller hon i studentexamen har avlagt godkänt prov i modersmålet eller fått minst vitsordet magna

cum laude approbatur i provet i finska som andra språk respektive svenska som andra språk.

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

21 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2004.

22 §

Övergångsbestämmelser

Nuvarande examensnämnder för finska och svenska kan ge utlåtanden till utbildningsstyrelsen enligt 8 § 1 mom. och 10 § 1 mom. tills mandattiden för de språkexamensnämnder som avses i denna förordning börjar.

Språkexamina enligt de bestämmelser som gällde vid denna förordnings ikraftträdande och de vitsord de bedömts med samt övriga språkkunskaper som motsvarar dessa examina och vitsord motsvarar sådan förmåga att använda finska eller svenska som visats genom examina enligt 1 § som följer:

1) en examen som gäller fullständigt behärskande av finska eller svenska motsvarar utmärkt förmåga att använda detta språk i tal och skrift,

2) vitsordet god i en examen som gäller förmåga att använda finska eller svenska i tal och skrift motsvarar god förmåga att använda detta språk i tal och skrift,

3) vitsordet nöjaktig i en examen som gäller förmåga att använda finska eller svenska i tal och skrift motsvarar nöjaktig förmåga att använda detta språk i tal och skrift,

4) vitsordet utmärkt i en examen som gäller förmåga att använda finska eller svenska i tal motsvarar utmärkt förmåga att använda detta språk i tal,

5) vitsordet god i en examen som gäller förmåga att använda finska eller svenska i tal motsvarar god förmåga att använda detta språk i tal,

6) vitsordet nöjaktig i en examen som gäller förmåga att använda finska eller svenska i tal motsvarar nöjaktig förmåga att använda detta språk i tal,

7) vitsordet god i en examen som gäller förmåga att förstå finska eller svenska motsvarar god förmåga att förstå detta språk,

8) vitsordet nöjaktig i en examen som gäller förmåga att förstå finska eller svenska motsvarar nöjaktig förmåga att förstå detta språk.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 12 juni 2003

Undervisningsminister *Tuula Haatainen*

Äldre regeringssekreterare Salla Rinne

FÖRFS/ELEKTRONISK VERSION

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET

Nr 477—481, 3 ark

EDITA PRIMA AB, HELSINGFORS 2003

EDITA PUBLISHING AB, HUVUDREDAKTÖR JARI LINHALA

ISSN 1456-9663